

Dansk Resumé

Børn og bevægelse. En antropologisk undersøgelse af børn og bevægelse i skolen

Diskussioner af børn og deres bevægelser som et element i den danske folkeskole fylder meget i den offentlige debat. På tværs af undersøgelser tegner der sig et billede af, at børn ikke bevæger sig nok, at det ligefrem er faldende, hvor meget børn bevæger sig og at der specielt sker fald når børn bliver teenagere. Der er stor interesse for børns bevægelser, da bevægelse kan forebygge en række sygdomme. På trods af Sundhedsstyrelsens anbefalinger om 60 minutters bevægelse dagligt for børn og utallige initiativer for at fremme børns bevægelser, er det endnu ikke lykkedes at knække kurven. SPACE er et eksempel på et interventionsprojekt, der er sat i søen for at fremme børns bevægelser. Indsatserne i SPACE spænder vidt fra materielle til organisatoriske interventioner.

I den samlede mængde litteratur omhandlende forholdet mellem børn og bevægelse i skolen, findes der ganske lidt kvalitativ forskning. Fra et antropologisk teoretisk og metodisk perspektiv undersøger ph.d. projektet derfor forholdet mellem børn, deres sociale relationer, alder og køn, hvordan de bevæger eller ikke bevæger sig i kontekst af folkeskolen. Det overordnede forskningsspørgsmål for afhandlingen lyder: *hvad har betydning for børns bevægelser i skolen?*

Feltarbejdet udføres på en interventions- og en kontrolskole fra SPACE. Ph.d. studiet fokuserer på børnene fra to klasser – en klasse fra her skole. Det metodiske udgangspunkt er det antropologiske feltarbejde baseret på go along deltagerobservation og feltsamtaler. Igennem feltarbejdet følges børnene fra de samme klasser fra 5. til 7. klasse. I den forbindelse har rollen som anderledes voksen været afgørende for empirien. Det teoretiske udgangspunkt bygger på en sammenkobling af barndomsparadigmet med Ingolds fænomenologisk inspirerede antropologi. I afhandlingen inddrages specielt Ingolds begreber om *landkort*, *landskab* og *wayfaring*. Derudover inddrages perspektiver på alder og skolen anses som en civiliserende institution.

Afhandlingens analyser er fordelt på fem kapitler. I det første analysekapitel, kapitel 4 er fokus på skolen som materielt og organisatorisk rum. Her er fokus på rammerne for børnenes hverdag i skolen igennem inddeling i indskoling, mellemtrin og udskoling. Derudover inddrages analyser af klassen, andre skolerum, rum for bevægelse og mellemrum. I forlængelse heraf er der fokus på lærernes rolle, regler og deres betydninger i kapitel 5. Skolernes ordensreglement følger ligeledes den organisatoriske skelnen mellem indskoling, mellemtrin og udskoling. Der er specielt fokus på regler om bevægelse på skolens gange, regler om hvornår børn skal være udenfor, og hvornår de må være indenfor i frikvartererne samt anvisninger for sociale relationer. Samlet set viser de to kapitler, hvordan skolen som civiliserende institution har betydning for børnenes skoleliv og dermed deres bevægelser i skolen. Dermed tegnes *landkort* for børnenes bevægelser i skolen.

Herefter følger et fokus på børnenes sociale relationer i kapitel 6. Her er fokus på ensked, grupperinger, nære relationer og børn i udkanten af de sociale relationer. De sociale relationer er yderst væsentlige for børnenes velbefindende generelt og ligeså for børnenes muligheder for at deltage i bevægelser. Herigennem skabes indblik i børnenes sociale *landskaber*.

Dernæst følger kapitel 7 og 8, som har fokus på børns bevægelser på to fronter. I kapitel 7 er der fokus på de måder, børnene bevæger sig på forstået som forskellige typer af bevægelser. Typene kategoriseres på baggrund af køn, sociale relationer og færdigheder. De forskellige typer af bevægelser udgør ligeledes væsentlige elementer i børnenes *landskaber*. Kapitel 8 omhandler børns bevægelser som metafor for aldring. Her er fokus på (mis)forhold mellem børns kronologiske eller institutionelle alder samt børns oplevede alder. De to forskellige blikke på bevægelse relateres til hinanden. I kapitel 8 samles der op på den teoretiske diskussion af barndomsparadigmet og argumenteres for, at børn både bør ses som *beings* og *becomings*. Det er den eneste måde, hvorpå det er muligt, at indfange betydningen af både børns mangeartede typer af bevægelser og samtidig tage højde for den metaforiske bevægelse, som børnene er yderst engagerede i – nemlig bevægelsen mod at blive ældre. Derfor vurderer jeg, at sammenhængen mellem børns bevægelser og deres oplevede alder er helt central – børns bevægelser kan således ses som udtryk for deres oplevede alder.

Samlet set kan de ovenfor beskrevne forhold opdeles imellem ydre forhold og personlige forhold. De ydre forhold består af skolernes udformning, både materielt, organisatorisk og i form af regler, lærernes rolle som forvaltere samt den institutionelle alder. De personlige forhold handler om børnenes sociale relationer, kronologisk og oplevet alder, køn og krop (og færdigheder). Normerne for bevægelse skabes og påvirkes på kryds og tværs af de forskellige sammenhænge, hvor børnene opholder sig og bevæger sig imellem.

Engelsk Resumé

Children and movement. An Anthropological Perspective on Children and Movement in Danish Public Schools

Discussions of children and their levels of physical activity in the context of the Danish public school are ongoing. With the adoption of the school reform in June 2013 and the implementation of the reform in 2014, exercise and movement became a part of the agenda for the Danish public school system. The focus on movement relates to the recognized fact that the level of physical activity among children is dropping. This does not correspond with the Danish Health and Medicine Authority's recommendations, which states that children should be physically active for at least 60 minutes a day {Saltin, 2003 #41; Sundhedsstyrelsen, 2008 #42; Rasmussen, 2015 #307}. Physical activity is a known factor to prevent overweight and several related diseases {Addy, 2004 #254; Blair, 2009 #308}.

The increased focus upon children's levels of physical activity means that numerous initiatives to improve children's level of physical activity and prevent inactivity have been launched. The intervention project "SPACE – space for physical activity" is an example of such an initiative. SPACE is a multicomponent intervention study based upon a cluster randomized set up {Troelsen, 2014 #175}. The goal for SPACE is to minimize the decrease in children's level of physical activity that is connected to becoming a teenager {Pilgaard, 2009 #23; Sundhedsstyrelsen, 2006 #58; Due, 2003 #60; Rasmussen, 2015 #307}.

From an anthropological theoretical and methodological perspective, the PhD study examines the relations between children, their social relations, their age and gender, how they move or does not move in the context of Danish Public Schools. The central research question for the study is: *What affects how children move in school?*

The PhD study focus upon children from two classes at two different schools. The anthropological study follows the children from the 5th to the 7th grade. The central methods are participant observation during the school day and field interviews with the children.

The theoretical starting point is the childhood paradigm presented in the 1990'ties by James, Allison and Prout {Prout, 1990 #71; James, 1999 #259; James, 1990 #18}. The central point is that childhood is not a natural but a social and cultural phenomenon, and therefore the answers to the research questions will be from a social and cultural perspective.

The findings of the PhD study show that the school as a civilizing institution with its material forms and normative gaze at children plays a significant role for the different kinds of movement activities children engage in at school, when and where they move. Especially the school rules, spaces and classification of children are significant. The teacher's role as representative for the school structures is likewise important. Besides this, age and the grade of the class are closely linked to how and how much children move during school hours. In the 5th grade, the children does not only move more often compared to the patterns of movement at the 6th and the 7th grade, in the 5th grade the children also move in more ways compared to when they grow older. At the same time, there are big differences between patterns of movement between different groups of children. In the 5th grade, a group of boys plays soccer almost all the time (at least until the 7th grade) and it does not matter what kind of weather it is, if they have access to a proper soccer field or how many participants they are – as long as they have a ball they can play with.

Other groups of children – both girls and boys – are engaged in movement activities or other sports than soccer. Besides this, there is a group of children, primarily girls but also boys, that actively seeks to avoid moving too much, they will rather talk or engage in social activities. The groups are not statically. In the 6th grade, the overall tendency continues. However, fewer girls are engaged in movement activities and these girls shift to the group that priorities engaging in social activities. In the 7th grade, the tendency both continues and changes. Talking and social activities among both girls and boys are highly prioritized, at the same time the importance of soccer and time spend playing soccer declines. Soccer playing takes place in different arenas, as the grade shift is combined with access to different spaces at school. Besides this, only a few movement activities takes place among children in the 7th grade. Many of the children are using their breaks walking the hallways of the school, a social activity where the children engage with many different classmates and other children at the school. In continuation hereof, ageing and gender as both a biological, social and partly institutional classification are important factors in relation to how and why children move at school.

It is necessary to stress that it is a simplification to distinguish between social and movement oriented activities. In movement oriented activities, social relations and identities are very significant e.g. in relation to who is participating. Likewise, social oriented activities can involve movement as well. The division in the two types of activities is an analytical division designed to inform about the focal point in the activity.